

**MOŽA
BUJLA
str. 3**

**DALEČ PA
VSEENO
SKRAJEK
str. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 5. oktober 2000 * Leto X, št. 20

Brez meja

S tem naslovom prireja Zveza Slovencev na Madžarskem in Javna družba za razvoj območja Naravni park serijo konferenc v Monoštru v Slovenskem kulturno-informativnem centru. Sredstva za organiziranje konferenc sta prireditelja pridobila preko natečaja Zunanjega ministristva, ki je za spoznavanja EU-intergracijskih procesov namenilo del Pharovih sredstev.

Prvo srečanje, ki je bilo namenjeno predvsem pripadnikom manjšin, je potekalo 28. septembra z naslovom Možnosti narodnosti v zahodnem Prekodonavju na pragu evropske integracije.

Navzoče je pozdravil Jože Hirnők, predsednik Zveze, in postavil osnovno vprašanje posveta, namreč kakšne posledice lahko ima vstop v Evropsko unijo za manjšince na Madžarskem, predvsem v Zahodnopanonski evropski regiji.

Regija ima poseben položaj med ostalimi, kajti meji na štiri države (Slovenija, Avstrija, Hrvaška in Slovaška), na njenem ozemlju živi več narodnostnih skupnosti, Slovenci, Nemci, Hrvatje, Romi. Na posvet je prišel celo pripadnik Poljakov, ki imajo svojo samoupravo v Gyóru.

V uvodnem predavanju je András Bertalan Székely, svetovalec Ministrstva za nacionalno kulturno dediščino, razčlenjeval predvsem določene pojme, kot so nacionalna in manjšinska zavest, identiteta in dvojna identiteta, toleranca in predsodki. Govoril je o novem regionalizmu, ko ne

gre več za naravne, temveč »umetno« izoblikovane regije, ki prestopajo nacionalne meje. Te mešane (nacionalno, jezikovno in kulturno)

regije povezujejo skupni interesi, ki jih želijo uveljaviti poleg ali tudi zoper centralno voljo držav. Za funkcioniranje so pa najbolj važne inšti-

tucije, ki so kompatibilne na obeh straneh meje. Pomembnost funkcioniranja evropskih regij je poudaril v svojem predavanju tudi Gá-

bor Gyórfy, vodja razvojne regionalne agencije za zahodno Prekodonavje. Kljub temu da so Zahodnopanonsko regijo ustanovili že pred dve letoma (avstrijsko-madžarsko sodelovanje v okviru Phare CBC programa se je začelo l. 1995), je ta regija šele okvir in ne toliko funkcionalna enota. Čeprav sploh ne gre za velike stvari - je nadaljeval predavatelj in naštel nekaj konkretnih primerov (uskladitev vozniških redov v avtobusnem in železniškem prometu, uskladitev izobraževalnih modelov, izmenjava dijakov itd.). Sodelovanje preko Pharovih projektov je pa vseeno rodilo sadove, saj je bolj kot konkretni objekti pomembna stalna komunikacija, stalen dialog med udeleženci. Medtem ko je na začetku v naši regiji sodelovala pri Pharovih projektih le peščica ljudi, se je njihovo število do danes zvišalo na nekaj tristo.

Razvijanje regionalizma je pomembno tudi z vidika odločanja, kajti o 95 odstotkih sredstev, namenjenih regionalnemu razvoju, se zmeraj odloča centralna oblast in le o 5 odstotkih regionalni dejavniki. V zahodni Evropi je to razmerje 60:40.

Posebnost naše regije je, da jo zaznamuje več narodov, kultur in jezikov, bivanje in sožitje le-teh ter prehodnost med njimi je povsem normalen pojav v življenju zahodnopanonskega človeka - je poudaril v svojem predavanju Gábor Gyórfy.

Ceste in vezi med narodi potrebne

- V preteklih dveh letih sem veliko in z veseljem hodil v Porabje. Večkrat sem prihajal tudi zaradi mejnih prehodov, gradnje cest, poti ipd. Z generalnim konzulom Republike Slovenije v Monoštru dr. Zlatkom Murščem sva ravno pred kratkim imela pogovore v Monoštru. Informiral sem ga o tem, kaj vse sem poskusil urediti v zadnjem času v zvezi z odprtjem mejnega prehoda Verica-Čepinci. Kot vemo, sta predsednika madžarske in slovenske vlade potrdila, da se prehod mora odpreti. To namero sta potrdili tudi madžarska in slovenska vlada. Zelo upam, da bo mejni prehod v nekaj tednih ali mesecih zares odprt.

ga prehoda Verica-Čepinci interperiral v madžarskem parlamentu. Mislim pa, da so vladne namere tokrat resnične, in se stvar zavlačuje le še v birokratskih labirintih.

- *Prepričan sem, da bodo vaših spodbudnih besed veseli porabski Slovenci, pa ne samo oni, saj bodo bodoči mejni prehod lahko uporabljali tudi ostali ljudje na Madžarskem in v Sloveniji. Torej lahko rečemo, da je stvar že takorekoč stoodstotna?*

- Mislim, da je, in vem tudi to, da zelo potrebujemo mejne prehode med Madžarsko in Slovenijo, saj so vez za krepitev prijateljstva med Slovenci in Madžari. Razen tega

bi se lahko vključili v ta projekt s svojimi kulturnimi in drugimi posebnostmi. Tako npr. arboretum v Jelli, zgodovinski spomeniki Vasvárja in vseh drugih krajev, termalna kopalnica, spomeniki ljudskega stavbarstva itd. Vse to seveda tudi v Porabju, Sloveniji in Avstriji. Morali bi torej združiti naše vrednote v neko skupno, višjo vrednoto.

- *Mislil, da je skrajni čas, da se omenjeni mejni prehod odpre, saj so že splošno razširjene govorice, da je potrebno še malo počakati, ko pridemo v Evropsko zvezo, in potem lahko ali tako ne bomo več potrebovali mejnih prehodov.*

- Taka mnenja sem tudi sam silil, ampak mislim, da ceste in to ne samo zato, ker sem po poklicu graditelj cest -, tudi sicer potrebujemo, ne glede na to, ali bomo prišli in kdaj bomo prišli v Evropsko zvezo. Iz enega kraja v drugega lahko pridemo le tako, če imamo ceste. In če je ob teh poteh tu pa tam tudi kakšen mejni prehod, kakšna carinska stavba na prehodu, to ni v prvi vrsti gnotno vprašanje, saj kot vidimo, včasih za take namene zadostuje tudi kakšen zabojnik. Poti in ceste bomo potrebovali tudi takrat, ko se bomo priključili k Evropski zvezi.

- *Del vaših pogovorov z generalnim konzulom ste imeli v Slovenskem kulturno-informativnem centru v Monoštru, v katerem ima svoj sedež tudi Radio Monošter. Svoječas ste tudi za porabski radio storili določene korake.*

- V interesu Radia Monošter sem res pil pristojnemu ministru, in zelo upam, da bo radijska postaja še naprej delovala, da bodo porabski Slovenci tudi preko radia lahko ohranili svoj materni jezik. Pa tudi to je zelo važno, da lahko obveščajo Slovence v slovenskem jeziku.

- *Gospod poslanec, vaši slovenski volilci v Porabju bi bili veseli, če bi jim lahko bili ob strani tudi pri dokončni ureditvi financiranja njihove radijske postaje. Porabci pač pričakujejo, kolje to navada v Evropi, da jim večinska drža-*

Zsolt Németh (prvi z desne) na sprejemu Generalnega konzulata

- *To konkretno pomeni, da bo prehod odprt še letos?*

- Moj soimenjak, politični državni sekretar v Ministrstvu za zunanje zadeve Zsolt Németh, mi je poslal dopis, ki je odgovor na moje urgentno pismo, v katerem sem zaprosil naslovnika, naj se določi tudi konkretni datum odprtja mejnega prehoda. V pismu državnega sekretarja je zapisano, da se bo uresničevanje projekta začelo l. 2000. Mislim, da zdaj, ko se je poletje prevrnilo v jesen - pismo je bilo namreč napisano že poleti -, je že pravi čas, da pregle damo, kaj je bilo storjenega. Gospodu generalnemu konzulu sem dal obljubo, da če oktobra in novembra ne bo prišlo do potrebnega premika naprej, potem bom glede mejne-

lahko pričakujemo od njih tudi pomembne turistične učinke. Tudi glede tega sem ponudil gospodu generalnemu konzulu v premislek nekaj predlogov. Zaprozil sem ga za sodelovanje, da bi se skupaj lotili mednarodnega turističnega programa, ki bi naj zaobele vse tri sosednje dežele oziroma obmejne regije na njihovem ozemlju. Tako npr. od pokrajine Hegyhát, preko mesta Körmen in pokrajine Órség vse do Slovenije in Avstrije.

- *Kaj konkretno predlagate?*

- To, da bi načrtovana turistična pot - kot nekakšna kulturna os - potekala tam, kjer je svojač vodila pot rimskih vojakov. Na tem območju bi lahko uredili kolesarsko stezo. Kraji ob tej zgodovinski poti pa

Volitve 2000

V Sloveniji se je začela predvolilna mrzlica. Reklamni panoji po vsej državi so prepleteni z obrazi kandidatov, ki se v imenu svojih strank potegujejo za glasove slovenskih volivcev. Če bodo dovolj prepričljivi, jim bodo slednji 15. oktobra priglasovali prostor v slovenskem državnem zboru. Na letošnjih volitvah bo v 88 okrajih sodelovalo 6 parlamentarnih in 10 neparlamentarnih strank ter 6 neodvisnih kandidatov. Poleg tega sta dva sedeža v parlamentu rezervirana za poslanca italijanske in madžarske manjšine v Sloveniji. Italijanska manjšina je za svojega kandidata predlagala Roberta Battelija, kandidati madžarske manjšine pa so dosedanja poslanka Maria Pozsonc, lendavski župan Jožef Kocon, dobrovniški vinogradnik in gostilničar Jožef Hančič, lendavski trgovec Janez Szomi in diplomirani ekonomist Jožef Muršič, ki je zaposlen v lendavski Nafti.

Neopredeljenih še 43 odstotkov

Raziskave javnega mnenja, ki jih je opravil Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij pri Inštitutu za družbene vede, kažejo, da bi štiri tedne pred volitvami 23,6 odstotka od 912 vprašanih polnoletnih volilnih upravičencev volilo stranko Liberalnih demokratov Slovenije (LDS), ki jo vodi nekdanji premier Janez Drnovšek. Glas za stranko Socialnih demokratov Slovenije (SDS), ki jo vodi Janez Janša, bi dalo 9,6 odstotka vprašanih. Stranka SDS je pred nedavnim podpisala tudi pogodbo o "Koaliciji Slovencev" z neparlamentarno stranko trenutnega predsednika vlade Andreja Bajuka Nova Slovenija (NSi). Tej bi vprašani priglasovali 5,2 odstotka. Za Združeno listo socialdemokratov (ZLSD) bi glasovali 7,3 odstotka vprašanih, združeni stranki SLS+SKD Slovenski ljudski stranki pa bi vprašani namenili 5,9 odstotka glasov. Za slovensko nacionalno stranko (SNS) bi glasovalo 1,6 odstotka vprašanih, za stranko upokojencev deSUS pa 1,1 odstotka vprašanih. Neopredeljenih volivcev je bilo v septembru še 43 odstotkov. Le-te bodo kandidati morali še prepričati o svojih sposobnostih in obljubah. Program večine strank in neodvisnih kandidatov temelji na zagotavljanju socialnega varstva za vse, informatiki, znanju, gospodarski rasti in pridruženju Slovenije k Evropski uniji.

Spremenjeni sistem

Slovenci bodo letos tudi volili po nekoliko spremenjenem volilnem sistemu. Dopolnitev 80. člena slovenske ustave je namreč omogočila uvedbo vseh vrst sorazmernega predstavnštva oziroma proporcionalnega volilnega sistema. Odločilen vpliv na dodelitev mandatov tako imajo volivci, saj dopolnjen člen izključuje možnost dodeljevanja mandatov po vrstnem redu na listah kandidatov in možnost uporabe nacionalnih list. Poleg tega poslanskega mandata ne bo mogla pridobiti lista kandidatov, za katero bo v celotni državi glasovalo manj kot 4 odstotke volivcev. Spremenjen način izračunavanja poslanskih mandatov bo omogočal, da se bo večje število poslanskih sedežev kot sedaj razdelilo že v volilnih enotah in s tem povečala možnost neposredne pridobitve mandata.

Dejan Fujs

va, v konkretnem primeru madžarska država, zagotovi pogoje za redno radijsko obveščanje v slovenskem jeziku iz proračunskih sredstev. To je lem bolj pereče vprašanje, ker iz Budimpešte prihajajo novice, da madžarska vlada dosledno zavrača tovrstno rešitev. Za nameček pa pripravljiva dvoletni proračun, kar naj bi pomenilo, da Porabci za radijsko dejavnost dve leti ne bi dobili nobenih sredstev iz rednega proračuna.

- Jaz tovrstnih novic ne poznam, mislim pa, da je treba us-

kladiti slovenske oddaje na državni in regionalni ravni z lokalnimi možnostmi in poudarek je treba dati vsekakor na Radio Monošter, saj večina porabskih Slovencev na Madžarskem živi v okolici Monoštra. Tista sredstva, ki so temu namenjena, pa morajo biti preusmerjena na Radio Monošter, saj je radijsko delovanje v slovensčini tukaj najbolj učinkovito. To pa je tudi v interesu madžarske države, saj bodo njena sredstva najbolj učinkovito uporabljena na ta način.

Francek Mukič

Papiri pripovedajo

Možá bujla

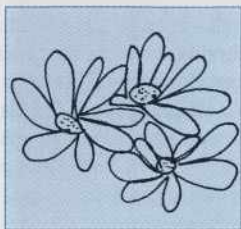
Letos julíuša so Kaucina mati iz Ritkarovec parpovejđali za Radio Monošter, kak je edna ženska v Ritkarovci moža bujla. V novinaj *Szent-Gott-hárd* tó leko štemo o tome. V Sombotelni na biroviji so go začnili vóspítavati 15. februara 1905. zrankma v pau devetój vóri, zvečer v 10. vóri so go osadili na vauzo do smrti. Mauž je več lejt delo v Merki in je kauli 3000 kron poslo domau ženi s tem, ka aj peneze v gaso deje na (h)čerino ime. V vesi so tak gučali, ka je prej žena nej vórna bila možej. Tačas, ka je un v Merki biú, je mejla ednoga možkoga z Gorenjoga Sinika. Njena (h)či pa je mejla sina toga možkoga. Nekak je z vesi pismo piso v Merko možej, šteri je po tri lejtaj - 5. aprila 1904. - se doma gnauk samo nutpostavo. Žena ma nej rada bila. Furt sta se korila pa bila. Mauž je ženo za penaze spíavo, žena pa par stau kron nej mogla gorpokazati. Oča so nej steli čúti za tau, ka bi se (h)či oženila s svoji pojbm z Gorenjoga Sinika. Prej je nez zato delo duga lejta tak žmetno, ka bi njegov (h)či bila žena muzikanta.

Ausmi den po tistom, ka je mauž domau prišo - 13. aprila 1904 - ga je žena bujla. Zrankma rano, gda je mauž eške spau, ga je žena z očekom trikrat po glavej, dvakrat po prsaj vdarila. Mauž se je več nej parbúdo. Mrtvo tejl moža je žena na dvoriške vóvlejkla, pa tam pod slivo, v grabo za gnojšnico stejla nutličiti. Tau je nej šlau, ka je graba mala bila. Zatok je mrtvice roki pa nogé vkrajvsekla. Grabo z gnojom in zemlaup nutzakopala. (Mati je čeri vóovadila, ka ške narediti. Či je odletejla od domi, pa samo po tistom prišla domau, gda je mati že bujla očo.)

Žena je iz lade vóvzela knige, pa peneze je eške zadvečara vó z gaso vzela. 2800 kron je za osem gni tadala oči in sinej na Gorenjog Siniki, aj skrp

majo. 400 kron sta ta dva zpravila, drúgo sta v gaso djala. 1400 kron v Fehringi, 1000 kron v Ženavci. Knige sta pa doma v steno nutzozidala.

Žena je na biroviji vse tapravla, kak se je kaj zgodilo.

(H)či je prauti materi gučala, pa je prosila biroviji, aj mater poštrafajo, ka gi je bančne knige vkradnila. Dva možka sta prejneznala o tome, ka je žena moža bujla. Biroviji je ritkarovsko žensko osadila na vauzo do smrti, Gorenjesinčara pa sta dobila: eden tri mejsce, drugi pa 21 dni vauze.

Lústvo v Ritkarovci se tak spomina, ka je žena moža pri stúdenici zakopala, pa tam je na grabo rauže gorposadila. Nekak je zrankma rano ranč úšo kosit, pa je vúdo, ka žena z úlincov trnec bejli. Dugo nika nej gučo, gnauk pa je žandarom vóovado, ka vúdo. Žena je mogla moža vóskopati. V škrinjo so ga djali, pa so ga v Ritkarovci na cintori pokopali. Ženo so žandarge lepau pomalek gnali po vesi, aj go vsikši vidi. Oček, s šterim je moža bujla, je mogla nesti na rokaj. Samo par lejt je prej bila zaprejta, ka je amnestija bila, pa so go vópistili. Depa mirá nej mejla prej. Vskidar je gučala po vesi, ka je una prej velka grejšnica, ka je moža bujla. Zđaj ga pa vsikši večer vidi, pa zvečer nikam ne smej titi, ka ga vseposedik vidi. Prve kak je mrla, se gi je tó skazo, je prišo po njau. Tam, gde ga je pokopala, prej eške gnes na den *margarejte cvelejo*.

Marija Kozar

Na njivi

V Varaša je še tak velka megla, kak če bi mlejko vlejali nanjega. Meni bi pa ranč zdaj trbelo edno gesensko sliko naprajti. Proti Gorenjoga Senika so vesi ranč tak v megli kak Varaš, zato ka so tui skrak pri Rabi. Depa Verica, Andovci, Števanovci so že v sonci. Največkrat je tak, ka zazranka v sedmój vóri in Andovci že sonce sije, v Varaši pa megla cejlak do desete, edenajste vódrži.

Kak se z autonomom prej Židove pelam, sonce že začne tui pa tam prejkvsjejtiti. Gda v Števanovce pridem, tam že nikše megle nega, kak če bi z geseni nazaj leto gratalo. Pelam se z autonomom prej vesi, dapa eng človeka ne vidim, ka bi vanej na njivi delo. Ranč tak je na Verici tó. Ka je tui niške ne bere nej kukarico, nej tikvi? Ali zato ne vidim nikoga nej, ka vsakši v gausťja grbanja bere. Gda sam že z Ritkarovec prišo, tam sam vido, ka edna ženska na njivi dela. Da skrajaj pridem, te vidim, ka so ta ženska *Djúrvin Nane*.

• *Ka delate tui na njivi?*
„Gušćice vóberem iz tikvi. Etoggnauk je eden Vogrin tui bujcke odavo. Stavo se je z autonomom pa me pito, če ne kupa te tikvi pucam.”

• *Pa rejsan zaka sadite té tikvi?*
„Tikvi ta dam tistim, steri maro krmijo. Gušćice pa dja goraponójcam. Z gušćicami je zato dosta dela, dapa vrejdno se z njimi spravlati. Gušćicin olaj je dober na šalato, na bubrike pa na para-

dajs pa za vrastvo tó dober.”
• *Veltje njive vidim tui zorano. Tau so vse vaše?*
„Ja, tau vse so moje. Tam so

krumplinge bili, tam kukarica, tam spotkar pa tritikale. Dosta vse pauvamo še s sinaum. Nika punójcamo za dumanji tau, drúgo pa odamom. Tau vse múva dva s sinaum delava.”

• *Sin še z vami žive?*
„Nej. On že v Varaša žive, zato ka tam ma službo. V Tromejniki je natakar. Dapa vsakši drúgi den vópride pa mi pomaga.”

• *Ovak ste cejli den sami doma?*

„Ja, sama sem. Radio poslušam pa teve gledam. Zazranka radio notrazakapčim pa dočas ka v kúnji delam, dočas ga poslušam. Televizijo pa večer gledam, gda že kmica grata cejlak dočas, ka ne zaspim. Pa človek si zato delo vsigdar najde. Zđaj tui na njivi iz tikvi samo djejt vópbarem. Gušćice pa domau vkúprežam vó. Prpau vkúprežam pa v hladilnik notradejvam, zato ka ga dosta mamom.”

• *Kak je tui v Ritkarovci, mladina ostane doma ali tó notra v Varaš dejo?*

„Tau so komuništarge naprajli, ka mladina taušla z

vasaj, zdaj pa divjačina vse na nikoj deje.”

• *Ka mislite, če bi nej bilau divjačine, te bi mladina bolala v vesi ostala?*

„Bola, zato ka bi te leko gazdúvali. Gledaj tui kaulak, gnauksvejta so tau vse njive bile, zdaj pa že vse vkúpzaraštjano.”

• *Tam, gde so mlajši v Varaš odišli pa starišće so že tamrli, ka je s tistimi rami zdaj?*

„Tam so vse lúdski dolapokúpili. Dapa tau sam čúla, ka tisti mladini je že žau, stera je z vesi odišla. Dja tak mišlim, ka nede jim žau, zato ka tisti, steri so odišli, tisti že majo v Varaša rama. V službo tui tam odijo v Opel ali pa v drúge fabrike. Zđaj, gda je telko divjačine, gvúšno ka se oni nedo nazaj vóterali v ves.”

• *Tui spotkar ta repa tui vaša?*

„Njiva je naša, dapa repa nej.”

• *Kak je tau te?*

„Gda smo dolapoženjali, te smo ednoj ženski dali, naj si repo poseja, zato ka ona nej mejla sejanja kama bi potistim leko repo posadila. Naj se mantra, če šće.”

• *Prvin je nej tak bilau. Prvin so mejau skur nej vómerili, gda so kosili, nej?*

„Te je sigurno bilau. Če je stoj s kauli malo krajzavozo pa na drúgoga travo goraušo, te taša njeľka bila kak gronska strejla. Zđaj, zdaj že niške ne brani, vsakši tam ta de, gde ta ške. Tau majo šagau prajti, vejpa tui nja, tak neda seuf neso.”

K. Holec

OD SLOVENIJE...

BAJUK PRI ROBERTSONU

Predsednik slovenske vlade Andrej Bajuk je na srečanju z generalnim sekretarjem zveze NATO Georgem Robertsonom v Bruslju potrdil zavezanost Slovenije prizadevanjem za pridobitev članstva v zavezništvu. Robertson je po pogovoru izrazil zadovoljstvo s takšnim pristopom, vendar o prihodnjem krogu širitve zavezništvu ni želel govoriti konkretno. Od premiera Bajuka, ki ga je spremljal obrambni minister Janez Janša, je Robertson prejel letni program Slovenije za uresničevanje akcijskega načrta za članstvo MAP kot tudi potrditev napovedi, da namestava Slovenija okrepi svoje sodelovanje v mednarodnih enotah na Kosovu, v katere bo prispevala policijski vod.

SLOVENIJA PRIPRAVLJENA POVEČATI PRISPEVEK ZA MIROVNE OPERACIJE ZN

Zunanji minister Lojze Peterle je končal večdnevni obisk v ZDA, kjer je v govoru pred 55. Generalno skupščino ZN napovedal, da je Slovenija pripravljena povečati svoj prispevek k utrjevanju svetovne organizacije kot nenadomestljivega temelja miroljubnega, naprednega in pravičnega sveta. Napovedal je prostovoljni prestop v višji plačilni razred za mirovne operacije ter povečanje slovenske udeležbe v mirovnih operacijah, ne samo z vojaški ampak tudi s civilnimi policisti in humanitarnim osebjem, obenem pa izrazil podporo pomoči nerazvitem državam. Slovenija je doslej uživala 80-odstotni popust za nerazvite države, ki je izhajal iz dediščine nekdanje Jugoslavije.

MISS SLOVENIJE 2000 - MAŠA MERC

V Cankarjevem domu je bil v soboto, 23. septembra izbor Miss Slovenije, ki bo sodelovala tudi v izboru za miss sveta 30. novembra v Londonu. Letošnji naslov je prejela Maša Merc, ki je bila izbrana tudi za miss revije Ona in miss interneta. Miss fotogeničnosti pa je postala Andreja Kuhar. Letošnjega devetega tekmovanja za miss Slovenije se je udeležilo 15 kandidat, tri več kot lani, tudi sicer pa se zanimanje sponzorjev in deklet za prireditve zadnja leta povečuje.

Dobrauta ali pokaura je pri nas

Že pa, že pa, že pa sam gledala televizijo, štejala novine pa kak je že stoji takši smetlavi kak ge, že sam pa nika vónajšla.

Kak etak sedim etognauk pred televiziji, vidim, ka kažejo za nistarne bagaune valaun paradajs, ka leži na zemlej. Mladi gazda pa pravi, ka je tau zatok, ka ga je on pripauvo, odati ga pa nej mogo. Pa je nej samo tak v kmico pauvo, emo je pogojenoga kúpca, steri ma je zdaj velko figo pokazo. Mladi gazda je tau tū pravo, ka ka zdaj vidimo na zemlej paradajs, tau je samo eden mali tau tome, ka je na nikoj prišlo, steroga so ranč več nej pobrali, liki nut so ga zorali za gnoj.

Te pa ja leko povejmo, ka je pri nas že velka dobrauta. Če si stoj premisli – steri je samo par betva paradajsa pauvo gdasvejšta – ka kelko brige, skrbi, dela prosi paradajs, tisti ja leko povej, ka je paradajs za gnoj pauvati spoj velki grej. Spoj pa te, če eške geseni itak visiko ceno ma na placu. Ne vejm, te mladi gazda, steri je cejlo leto na tau računo, ka te pauv oda pa te si k leta znauvič leko kaj pomore, ka si zdaj začne. Pa nej samo od ednoga pavra guč.

Če si malo premišlavamo, te ugotovimo, ka je tuj nika spoj nej vreda. Ministrstvo za kmetijstvo den do dneva od toga guči, ka je pri pavarski zadevaj na gnes vse vreda. Za dosta milijon forintov se vozijo po svejti, ka prej kúper spravljajo za naš pauv, ka nam je višejni, pa vse tak de, kak da bi namazano bilau. Samo paradajs gnili, tū pa tam etakši ali takši pauv na nikoj pride, pa te nemo gučali od toga, ka naša pavri tū na nikoj dejo, zemla pa neobdelana leži.

Ka se pa nistarni tuj čednimo? Tuj višese roke vcuj segnajo pa nam pokažejo, kak trbej gazdovati. Čuli smo, ka prej iz Holandije pripelajo pavre, steri nam pokažejo, kak trbej svinje krmiti pa pauvati. Vej pa oni ja bole znajo, kakša klima pa vse drugo je pri nas, kakši pogoji (feltételek) so za pavarsko delo. Pa sam gvúšna, ka če je pripelajo, njim idealne pogoje nalečejo pa nam ja pokažejo (etak naleki pokažejo), kak trbej pauvati. Tau nišče ne vzeme na pamet, ka je vogrski pavar zatok tū nej nauri, če ma vse vcuj dajo, ka je potrebno, ka bi si nej vedo kaj začniti. Samo ka je na gnes našim pavrom nej dobrot, liki nedužna pokaura gratala usoda.

Pa te se vúpajmo, ka telko svinj baude pri nas – če nas je gnauk navčijo krmiti – ka je nemo mogli zesti pa vsakšomi leko odamo, steri do je nūcali. Če pa nej, te tū nika baude. Te do pa nas svinje pogeje. Spoj pa te, če se med kakše traube zmejšamo. Gnes se ja vse leko zgodi, če se že ne godi!

I. Barber

Pismo iz Sobote

Šoula, šoula...

Vse je inouk oprvin. Oprvin se narodimo in nigdar več, oprvin se pocúkamo v lače pa po tistom je nigdar več nej oprvin in tak je s šoulo tō. V njou demo samo inouk oprvin in po tistom nigdar več. Tej prve poti v šoulo se je včako moj sin ranč tak, kak dosta mlajšov, ka so tou leto oprvin stoupili v šoulo. Tou, tak pravijo, ostane človeki v spomini ta daleč v starost. Te den, tak pravijo, se nigdar ne pozabi.

Leko, ka je tou istina. Leko, pravim. Tou pa zato, ka se ge trno dobro spominjam, kak sam vcejlak zasagani stoupo v tisto velko kučo, se tam nin odzada doj seu in čako, ka de se zgodilo. Edna teta, naša vučitelica, se nam je lipou smijala, meni in nam vsem vkúper je tazagnala straj ške prlej, kak bi človek pravo *dober den!* Trno dobro se spominjam tistoga dneva. Dapa edne stvari pa se nikak ne morem spoumniti. Ne morem gore priti, če sam tisti prvi den že emo v šoulo turbo ali pa nej. Ranč ne vem, šteri den sam jo oprvin neso v šoulo.

Zakoj vam tou gučim? Zato, ka de moj sin gvúšno vedo ške duga, duga lejta, ka jo je un neso s sebov že prvi den. Pa vedo mo ge tō. Tou pa zato, ka smo nut v njou kuman sklali vse tisto, ka nūca v prvom razredi. Mantrali smo se vsi domanji in po ednoj vōri smo bili trno veseli, ka je bila puna. Tak puna, ka smo se te pa bojali, ka gor pouči. Po tistom pa smo se bojali, ka našoga maloga vkúper poklači, tak žmetna je pamet prvoga razreda. Moj pojbič pa vaga kakšo kilo prejk tresti kil. Zato smo jo dali gor na vago in pokazala je cejli šest kil pa ške pou kile kcuj. Nej sam mogo vōrvati! Rejsan sam nej mogo vōrvati, dokejč se je nej zglasila naša deklčka, štera je začala ojditi v štri razred:

- Ti si pa rejsan čúden! Vej pa vse moje, ka mam nut, je ške dveje kile bole žmetno. Ge pa vagam eno pettresti kil.

Moja tašča Regina, trno čedna ženska, je po svojoj šegi zdignola glas in kcuj k tomi dala ške svojo rejč:

- Ge sam šla v prvi razred samo z edno irko in z edno knjigo. Ali tou je že davno bilou. Gnesden pa se mlajši že več včijo in zato morajo več s sebov v šoulo nesti. Vej pa tou nej tak žmetno razmeti!

Ge ne vejm, če je žmetno ali nej žmetno razmeti. Ge vejm samo tou, ka so turbe naši mlajšov preveč žmetne. In tou trno žmetne. In če moja tašča Regina, trno čedna ženska pravi, ka tou nej tak žmetno razmeti, ge tou nikak ne morem razmeti. Tou pa zato, ka če tou moram razmeti, te tou tak vōvidi, ka de moj mali v osmom razredi noso turbo, stera de vagala tam kouli dvajstipet kil. Če de rejsan tak, mo njemi jo ge noso v šoulo ali pa kakšoga lapca gori vzemem. Vej pa tou nej tak žmetno razmeti, če pa so zdaj takši cajti.

Miki

Števanovski šolarji, učitelji in starši so bili 15. septembra na enodnevem izletu v Sloveniji. Med drugim so si ogledali tudi mariborsko Pohorje.

Naš lepi izlet v Slovenijo

Vsakšno drugo leto demo porabski slovenski upokojenci na endnevni izlet v Slovenijo. Vidi se, da nam leta tak letijo kak oblišk, ravno tak den, steroga si odeberemo za izlet. Je tak kratek, ka je včasi večer. Če je kaj dobro, tisto hitro mine - pravijo.

Nam je pa 20. septembra preveč dobro šlo. Vgojno rano smo se pelali do Monoštra, ob šesti pa sta prišla dva autobusa, ki sta nas celi den vozila. Okoli osme vöre smo prišli v Mursko Soboto, meli smo eno vöro cajta. Šli smo kakšo semen iskat v trgovino ali na kavico. Naša predsednica, g. Irena Barber in sekretarka Slovenske zveze, g. Klara Fodor sta nam povedale, da moremo točni biti. Etak smo bili vsi zelo pridni in točno prišli nazaj k autobusom, gde so nas že čakali naši prijatelji in gostitelji, g. predsednik upokojencev v Murski Soboti Jože Vild s svojimi sodelavkami. Dekleta so pun auto dobrot pripelale, da mi ne bi bili žejni ali lačni. Skupaj so nas lepo pozdravili, sedli smo v buse in šli naprej proti Bogojini, tam smo si poglednili cerkev. Gospod Franc Zver so nam nut pokazali lepo delo Plečnika. Cerkev ima lepe amfore, stere so naredili pridni mojstri iz okolice. Molili smo Boga, eno Marijino pesem zapeli in šli naprej.

Proti Odrancaj je lejpa ravna pokrajina, gnaka je kak stol. Pri odranskoj cerkvi so nas odranski upokojenci pozdravili. V cerkvi so nas čakali g. župnik. Lojze Kozar so nam vsem spoznani. Razlagali so nam o cerkvi, štero so po dugi težki lejtej komaj leko zozidali, zato ka je njim nej pistila prejšnja oblast (hatalom). Gđa so jo

leko zidali, te so meli v cerkvi veliko nesrečo. Kupola se je doj vtrgnila in je bujla osem lidi, med njimi je biu eden pojbič. Lüstvo je nej

delalo nevolu za te žrtve volo. Kak so g. župnik povedali, tej so že v nebesi, zato ima cerkev osem stebrov pa tüdi od te delavcov namalane kejpe. Na cintori pa skupni spomenik, še društvo imajo z menjom »Osem src«. Dobili smo brošuro in sveti kepec za jubilejno leto 2000. Kantor g. Zver so nam na naovaj orglaj lepo zaigrali. Vöra je bila ravno dvanajst, zapeli smo Je angel Gospodov in Zvonovi zvonijo. Peški smo šli kaki 500 metrov, gde so pripravili obed za nas. Najlepša hvala Odrančanom za gostolubje, hvala tüdi g. župniki Kozari za tople besede.

Pá na bus pa naprej. Ne vejm, gde smo se vozili, mi ki smo zadaj bili nejsmo videli tablic, stere pišejo vavnice, te smo pa našo Ciliko za štrik meli, ka una ne piše gde se vozimo. To je zato delala, da doma vnükici pokaže na zemlevidi, gde je hodila. Prišli smo v eden mlin na Müri, šteri se zove Babičev mlin. Tam smo si leko kúpili ajdovo kašo, melo pa tüdi kukrčno melo.

Pelali smo se proti Lenarti,

same gorice so bile, dosta so že pobrano imeli. Pripredjali smo se do slovenskogoriške kleti, gde smo se stavili. Vert vinske kleti so nas s krújom,

sirom pa z grozrdjem ponü-

Na odranskom cintori

dili. Naša Estera, Darinka in še dve gospe so nam postregle tople klobase, mladi gospod pa nas z vinom ponudili. Vse duže, vse bokše vino so nudili. Čas je tak odleto, vöre so šle, če bi

je z botom comarili. Mogli smo se posloviti in se nazaj proti domi, proti Murski Soboti pelati. Kmica je bila, mi smo pa peli v Križevcaj pri edni gostilni, gde nas je korajžen harmonikaš čakó. Pili, peli in jeli, da bi leko drva sekati šli, če bi bole mladi bili.

Za vse to se našim gostitelom lepo zahvalimo, celi den so bili z nami in so nam še bolj polepšali izlet. Še enkrat hvala Vam, g. Vild in dekleta! Bodite še naprej tako nasmejanega obraza. Zahvaliti se moremo naši sekretarki, g. Klari Fodor, ka se z nami mogla trüditü cejli den. Še enkrat lepa hvala

vsem, ki ste nam polepšali naše jesenske dneve.

V imeni porabski slovenski pensionistov:

Vera Gašpar

... DO MADŽARŠKE

Železnica dosegla slovensko mejo

19. septembra so madžarski gradbinci položili še zadnjo tračnico in s tem dosegli slovensko mejo pri izgradnji madžarsko-slovenske železnice. Polaganje tračnic s pomočjo stroja iz Avstrije je potekalo zelo hitro, konkretna dela so trajala le 8 dni. Zgrajen je tüdi viadukt pri Nagyrákósu ter predor Zsuzsanna (poimenovan po so-progi bivšega predsednika Göncza). Železniško progo bosta predvidoma v sredini septembra odprla predsednika Kučan in Mádl.

Konferenca o manjšinah

2. oktobra je Madžarska akademija znanosti v Peču priredila mednarodno konferenco z naslovom Identiteta, kultura, manjšine. Med predavatelji je bil predsednik Urada za narodne in etnične manjšine dr. Toso Dončev, ki je predaval o madžarski manjšinski politiki, univerzitetna profesorica iz Zagreba Jadranka Damjanov pa o vlogi kulture sosednjih narodov pri izoblikovanju identitete. O spremembi identitete Nemadžarov na Madžarskem ter zamejskih Madžarov je predaval László Szarka, direktor Inštituta za raziskovanje manjšin pri Madžarski akademiji znanosti. Delo konference se je nadaljevalo v sekcijah.

Praznik samouprav

Na Madžarskem so se lokalne samouprave prvič volile pred desetimi leti na prvih demokratičnih lokalnih volitvah. Tega dogodka so se spominjale samouprave v Monoštru in okolici 30. septembra.

Program se je začel s slavnostno sveto mašo, ki jo je daroval škof dr. Gáspár Ledócsi. Navzoče sta med drugim pozdravila gospa Ida Močivnik, veleposlanica R Slovenije v Budimpešti, in Péter Markó, predsednik železnoržupanijske skupščine.

V kulturnem programu so nastopile ljubiteljske skupine Monoštra in okolice, med njimi folklorna skupina iz Sakalovcev ter Laci Korpič in ženski kvartet.

Daleč pa vseeno skrajek

Slovenska samouprava v Mosonmagyaróvári je 16. septembra držala slovenski den. Kak vsigdar, zdaj so tu v osnovni šauli v Majoroki meli svoj program. V tau varaši prej v taum tali žive največ Slovincov, stere domanji Vaugri tak poštvujajo, ka ške slovenske programe furt poglednajo. Eške prej pri vogrsko-slovenskoj meši ji je več bilau, kak nas. En tau meše so služili števanovski gospaud. »Celau je lejpa meša bila. Trnok sam rada, ka sam tu leko bila pri pau slovenskoj pau vogrskoj meši. Baug daj, naj večkrat leko baude-mo navzoči, naj bi gospaud večkrat prišli es mešo služit,« so mi pravli Ovčarska Rejzka. Po meši, za pozdravom Lacija Brašiča, se je začno kulturni program. Šaularski mlajši so recitirali na vogrsko rejč obrnjene pesmi od slovenski pesnikov. Lüstvo si je potejn leko poglednilo večfele stvari iz Porabja. Za gled pa na odajo je bila vopostavljena lončarska posauda, stero je redo s svojimi blajženimi rokami Karel Dončec, verički lončar. Škoda, ka njiva žmana rejč, pripovedjanje ne sprvaja več posaude, razmej se, vej so pa takšne duge poti že velki trūd za nji.

čnico, Ciliko Lazar z Gorenjoga Senika, stera njim kaj pod rokau delala. Škoda, ka so tisti lejpi lampaš nej mogli vopostaviti, steri je tak na meter visiko napravlan iz bejli pa sivi trnjovi rauž. Vrnau

Največ ludi se je stavlalo pred stolom Vladoja Smodiša z Otovec. Rad je biu, če je lüstvo koštavalo šajbe (kloce), djaboke, domanji liker pa palinko. Tikvino olje so ma pa tak nagnauk dojkopküpili.

meli fašenski bal, gde je Laci Korpič igro s svojimi goslari, ranč tak na bučo v Majoroki, bili so na Porabskom dnevi v Varaši pa na prireditvi »Srečanje Slovincov ob meji« v Čepinci, doma pa na izleti.

spejvati. Dostakrat cejle nautu vse taspojevam sama sebi, gda doma ali v gračenki kaj delam.»

Nej lepau? Vse tapravleno brezi ene vogrske rejči. Ovčarska Rejza so že 1966. leta odišli na marof delat. Oženili so se pa taum ostali. Doma so v Hegyeshalomi. Majo dva sina, dva vnūka pa na srečo slovensko sausadico Pašarno Micko z Gorenjoga Senika, s sterov se najraj v maternoj rejči pogučavata.

Ranč tak Vejčina Marika z Ritkarovec, žena seničkoga Törkinoga Francina (Švorca), stera je že 28 lejt odišla iz svoje rojstne vesi pa se prej dūjn najraj pogučava slovenski tak doma z možaum, kak s svojimi starišami v Ritkarovci. Svoje stariše, steri so meli 10 mlajšov (5 pojbov pa 5 deklin), med sterimi je ona najstarejša, trno poštvava, vesela je, ka pá dobro zdravge majo. V avgustuši je bila doma pa že kuman čaka, gda se leko sreča s sterim domanjim.

Slovinci iz Porabja pa Hegyeshaloma v Óvári

takšni trge lampaši so viseli pri enoj birmi v števanovski cerkvi, gda so ške oni dekla bili.

Trnjašna Micka z Gorenjoga Senika so pa s kukarčnoga lupinja spletene stvari meli vopostavljeno. Njim so se najbolje radūvali Pekin Rejzak, one so si dobre padaškinje bile pa ške gnesden si pišeta. Pekina

Leko bi prej več pripelo, samo, ka če je prtlažnik (csomagtartó) autonu tak puno naklau, ka je že auto etak skur na rit seo. Depa njemi se ne vnauža pakivati pa voziti te dobraute eške zdaj nej, gda je sila djaboke brati, grauzdje trgati pa prešati. Kak on pravi: »Ge sam rad, če me stoj pozove, če gli dosta dela mamu zdaj doma. Zdjaj se že drūgič v Óvári pa se mi fajni vidi, ka idem med te lidi, ka so tak prausti pa so eni tak ohranili domači gezik. Te stvari, ka ges ponūjam, si pa spaumnijo, ka so indasvejlta delali pa geli. Mislim, ka so po srci dobri lidge pa mam en občutek, ka te radi vidijo med sebov. Samo me malo mauti, ka je malo ludi vkūpprišlo.«

Po obedom je fokolna skupina s sausadne vesi Darnó-zseli zaplesala večfele plesov. Vmes je pa že igro ansambel trio Črnko iz Prekmurja, večer pa tadale na veselici.

Slovenska samouprava v Óvári na leto več programov ma za Slovence. Kak mi je Kovažin Djürec, predsednik samouprave tapravo, letos so

Želja članov samouprave je, naj se po tejn vse več takšni Slovincov da pozvati na slovenske programe, steri se tomi tak veselijo, kak povejmo

Žedni smo tō gratali

Ovčarska Rejzka z Gorenjoga Senika: »Vsakšo pau smo skur tu, gda nas pozovejo. Zatok, ka celau radi mamu te programe pa se radi srečamo s Slovinci, z dobrimi padaškinjami, s prijatelji. Tak, ka se celau dobro čütimo. Slovensko rejč, tau nigdar ne moram pozabiti, ka je tau moj materni gezik. Eške vsakšo nautu znam

Te den sam se srečala s takšnim človekom, steri je rojen v Ritkarovci, žive pa v Subotici (Szabadka) pa je na pozvanje svojga padaša, Kovaččinoga Djüreca od tak daleč prišo v Óvár. Gospaud Jože Šlemer, Meczin Djauži do nam drgauč pripovedjali o sebi.

K. Fodor

Trio Črnko

Rovatina Ana so pa tak ijrašnji gratali s svojimi papirnatimi raužami, ka že pomalek nedo mogli zandoleti. Zatok so pa že meli eno pomo-

tetica živejo v Hegyeshalomi, noge ji prej tu celau boljio pa se z njimi dōjn furt leko srečamo na slovenski dnevaj v Óvári.

OTROŠKI

Kak sam vido svejt spod stola?

Prvo, ka se spominjam od svoji mladi lejti, je tou, ka sam se najraj špilo pod našim velkim stolom v künji. Tam sam se tak počuto, kak če bi tou biu moj mali ram, moj mali svejt, spod šteroga sam začo spoznavati velki svejt.

Naše krave

Pri nas doma smo meli krave. Včasí samo štiri, včasí pa deset to. Če sam nej biu glij pod našim velkim stolom na sredi naše künje, te sam biu pri naši kravaj. Rad sam gledó njive velke oči, rad sam gledó, kak teleta ceccajo mlejkó, rad sam gledó, kak na veliko pijejo vodou in rad sam biu z njimi, gda ji je oča pústo ta vó na travo. Tak si brodim, ka so une mene tó rade mele. Vsigdar gda sam stoupo ta v štalo so potejgnole tisti svoj mmmuuuuu! Ge pa sam vsikšo pouzvo po njenom imeni. Pa ške tou se spomnim, ka sam ji meu za trno čedne živali.

Tisti den, bilou je tam kóulí risauske nevede, sam s kukrčnimi stučki zido nekši ram. Tam pod stolom v künji, gvúšno. Bila pa je ranč tista vóra, gda je k nam na kavó ojdla tretja sousidica. Vejdla je, ka te mojga očo nega doma in ka leko z mojo mamó tutkiva bar tri vóre fküper. Moj oča je grato nevoulasti, če je za njou samo čuo, nej pa ka bi jo poslušó. Tak sta te tam nad meu v pile kavó, tretja sousidica je tutkivala, moja mama pa je samo gučala, *vej pa no... leko si brodim... tou pa ne vórulem... boug moj, boug moj...* in tak tadale. Ge sam ranč nej trno poslušó vse fküper, dokejš mi je nej v víjjo priletelo neka o krava.

- *Rejsan, sousidica, rejsan vam povem, ka je noura kak edna krava. Nej kak edna krava, kak tri krave šküper je zabita.*

In tou je šlo tak tadale, tej guč od edne ženske, stera je vcejlak takša kak krava. Na, zdaj pa sam palik biu tam, gde je moja mlada glava nej nika razmejla. Kak bi pa? Vej pa gesam si od krav brodo vse najbóukše, ta naša tretja sousidica pa je od tiste ženske gučala s tak lagvim glasom, ka sam vedo, ka je neka nej vredi. Ge bi pravo, ka stoj tak nemilo gleda kak naša Šejka. Ali pa bi pravo, tak ga ma rada, kak naša Bistra svojoga telička. Pravo bi tó, tak je dober v svojom srci, kak friško mlejkó od naše Jule. Ranč na kraj pameti mi ne bi spadnou, ka bi kuj k kravó dau kaj lagvoga. Zato sam se zgloso tam spod stola:

- *Vej pa te mora ta ženska biti trno dobra in poštena, če je takša kak krava. Vej pa ovak ranč ne more biti, zato ka so krave čedne, lejpe in nam lidam dajo dosta dobrogá.*

Gori nad meu je gratala tiuča, takša, ka bijo leko rezo. Po tistom sam vido noge od sousidice, ka so začale nekam čúдно plesati es pa ta, in čuo sam mojo mamó, ka se je začala na glas smejeti. Tak se je smejala, ka sam se bojo, ka se njoj kaj zgodi. Te je li enjala in prajla sousidici:

- *Na, vidite, takši pa so naši moški. Tak si brodim, ka bi naš mali raj vido po svejti ojditi krave kak pa lidi.*

Tou moji mami nejsam najbole vórvó, dapa telko sam že spozno te svejt tam spod stola, ka sam znao, kak majo krave včasí vekšo poštenje kak pa lidge.

Miki

Taborsko življenje

Učim se slovenščino in rada bi vadila jezik. Zaradi tega sem šla v počitnicah v tabor v Slovenijo. Tabor je bil v Podbeli in je trajal od 30. julija do 6. avgusta.

Krenili smo v nedeljo ob pol devetih s kombijem. Iz Madžarske nas je bilo dvanajst. Pot je bila zelo dolga, ob štirih smo prispeli v tabor. Narava je bila zelo lepa, okrog tabora so bili veliki hribi in ena majhna reka Nadiža. Najprej sta nam dve voditeljici pokazali tabor in smo spoznali ostale mlade iz drugih držav. Bili so iz Avstrije, Hrvaške, Bosne, Italije, Švice in Nizozemske. Vsi so bili zelo prijazni.

V taboru sta bila dva velika šotora. V enem so spali fantje, v drugem pa dekleta. Ponoči je bilo zelo mrzlo. V ponedeljek, ko smo vstali, smo mora-

li telovaditi. Ob pol osmih smo imeli zajtrk. Po zajtrku smo okrasili tabor in naredili taborni ogenj. Zvečer smo se pogovarjali in igrali pri ognju. Naslednji dan smo šli v Triglavski narodni park. Najprej smo se peljali z avtobusom, potem pa smo nadaljevali peš. Več kot dve uri smo pešočili na hrib. Tam smo jehri in počivali približno pol ure, potem smo šli pogledat Krnsko jezero. Pri jezeru smo bili eno uro. Zvečer smo prišli na smrt utrujeni v tabor, zato smo v sredo lahko dolgo spali. Popoldan in popoldan do pete ure smo imeli literarne in glasbene dejavnosti in kvizo Sloveniji. Nato smo imeli pristo do večerje. Zvečer pri tabornem ognju je vsaka država zapela eno slovensko pesem. V četrtek so nas razdelili v tri skupine. Prva skupina je šla v kobariški muzej,

druga v breginjski muzej, tretja pa v rojstno hišo in na grob Simona Gregorčiča. Ta dan je bil zelo zanimiv. V petek je bilo slabo vreme, ves dan je deževalo. Zaradi tega smo šli zvečer v breginjsko šolo in tam spali. Tudi naslednji dan je bilo vreme slabo, zato smo ostali v šoli in smo se pogovarjali, igrali in gledali televizijo. Zadnji dan zjutraj smo šli peš nazaj v tabor. Pospravljali smo, potem smo imeli kosilo. Po kosilu smo se poslovili in smo krenili domov.

Tabor je bil zelo dober in zanimiv. Spoznala sem več prijateljev. Zelo dobro sem se počutila in tudi naslednje leto bi rada šla.

**Nikoletta Vajda 11.b-r.,
Gimnazija Monošter**

Jesen

Poletje je bilo toplo. Na vrtu, v sadovnjaku in na polju je vse dozorelo. Sedaj, jeseni spravljamo pridelke. Kmet spravlja poljske pridelke. Gospodinja pa zelenjavo. Tudi moja mamica je že pospravila zelenjavo v klet in v šrambo.

**Gabriella Labric 3.r.,
OŠ Gornji Senik**

Sadje

Jesen je čas zorenja. Sadno drevje je letos bogato obrodilo na Gornjem Seniku. Na vejah visijo rumene hruške, rdeča jabolka in vijoličaste slive. Vinška trta je polna velikih grozdov. Naša družina z veseljem pospravlja jesenske sadeže.

**Jože Vogrinčič 3.r.,
OŠ Gornji Senik**

V šoli

Naša šola stoji sredi vasi. Šolsko poslopje je veliko in svetlo. V šoli je osem učilnic, telovadnica, knjižnica, zbornica. Hodimo v tretji razred. Naša učilnica je v prvem nadstropju. V šoli se učimo brati, pisati, računati. Jaz zelo rada telovadim in pojem. Težko sem že čakala novo šolsko leto.

**Nikolett Varga 3.r.,
OŠ Gornji Senik**

Na morju

V počitnicah sem letovala skupaj s svojo družino. Brat in sestra še nista bila na morju, zaradi tega smo se odločili, da bomo šli v hrvaško primorje.

Letovanje je trajalo od 18. do 25. junija. Zelo zgodaj smo krenili od doma, da bi čim prej prišli v Umag, kjer smo rezervirali apartma. Ko smo prispeli, smo najprej šli do morske obale. Zelo lepa je bila, pri obali so bile ogromne bele skale, voda je bila zelo čista. Tudi apartma je bil udoben, imel je 2 sobi in kopalnico, veliko dnevno sobo, kuhinjo in teraso.

Zjutraj smo dolgo spali, potem smo šli na plažo in se kopali in sončili. V apartmaju sva kuhali z mamicó kosilo. Popoldnevi so bili zelo vroči, zato smo ostali v hladni sobi in se igrali ali kartali. Pozno popoldne smo zopet šli do obale in ostali tam do večera. Po večerji smo se večkrat sprehajali ob obali in zbirali lepe morske školjke. En dan smo šli v mesto in smo si ogledali zanimivosti. Zadnji dan smo se odpeljali v Slovenijo. V Piranu smo si ogledali cerkev in muzej, v Kopru pristanišče.

Žal, počitnice so zelo hitro minile. Zelo dobro sem se počutila, tudi prihodnje leto bi rada letovala tam.

**Bianka Bartakovic 11.b-r.
Gimnazija Monošter**

Šolarji smo

Zopet hodimo v šolo, v tretji razred. S seboj nosimo šolske torbe. V šolskih torbah so razne stvari: zvezki, knjige, pernessnica, ravnilo, šilček, radirka, svinčnik, barvice in nalivno pero. Nosimo še malico in sadje. Zelo radi hodimo v šolo.

**Bernadett Virovec 3.r.,
OŠ Gornji Senik**

Moja pot v šolo

Ura je pol sedem. Hitim v šolo. Pouk se začne deset čez sedem. Peš ali s kolesom se pripeljem v šolo. Nekateri se peljejo z avtobusom in z avtom. Med potjo pazim na promet.

**Tomaz Balog 3.r.,
OŠ Gornji Senik**

MLAŠEČI

KAUT

PORABJE (PORABSKE GOBE) V OBJEKTIVU

Foto: K. Holec

Vidli ste vi že takšo?

Te dni sam pozvana bila v Slovensko ves k Ilonki Korpič, stera mi je etak prajla: »Pridi malo k meni, ka ti nika pokažem. Dobro vejim, ka tebe vsefale norije brigajo.«

Gda sam prišla k njej, me zravan v ogradec pelala. Pa te sam ja vidla nika takšega, ka je nej vsakdanejnjo. V življenji se zgodi, ka ženska dvojčke ali trojčke rodi, rastline (nō-vények) nagnauk več pauva rodijo, kak je tau ponavadi. Depa ka sam tū vidla je zatok nika zvūnrednoga.

Ilonka mi je pravla, ka je ona – kak že šegau ma – malo maka tū sadila v ogradci. Znamo pa, ka se mak tak pauva, ka na ednoj stebli eden mak zraste. Tau Ilonkino steblo je pa začūdo 14 makov pripauvalo. Ne znam, kak de se vidlo na kejpi, depa probala sam ga vam doj vzeti. Narava nas leko vsakši den preseneti, samo moramo napamet vzeti. I.B.

NIKA ZA SMEJ...

Zapūščeni mauž

Pištak spoj dosta padašov ma. Etognauk si dva od Pištaka pripovejdata. Eden pravi drugomi: »Ti, vejš tau, ka je žena tam njala Pištaka?«

Te drugi pa: »Rejsan? Pa kak tau Pištak dožive, fejs trpi?«

Te prvi: »Na zdaj se je že malo pomirijo, liki sprvoga je cejlak zvūn sebe bio od radosti.«

Samo tak malo?

Ana pa njeni dragi mauž Peter sta se oženila pa sta se v Sombotel znosila. Peter je tam emo službo. Anina mati so se eden den vkūp spakivali, tak so skunčali, ka malo

poglednajo (h)čer pa zeta. Če de potrejbno, duže tū ostanejo, ka pa ka njim kaj trbej pomagati. Gda se eden večer etak not postavijo k Petri pa k Ani, Peter ji strašno lepau pozdravla pa pita, kak so pa kaj. Pa eške etak pravi: »Lepau ka ste prišli pa nas poglednate. Kak dugo pa ostanete?«

Mati pa: »Ranč tak dugo ostanem, kak ti, moj dragi zet, tau škeš.«

Peter pa: »Oj, oj, samo tak malo?«

Poročno potovanje

Naša Margita se je spoj žmetno zmirila s tejm, ka je njeni sin, Lajoš Katico vzeo

za ženo. No, če se je zgodilo, se je zgodilo. Mladiva po gostūvanji včasim na poročno potovanje deta. Za par dni naš Lajoš telegram pošle domau materi pa ocej. Etak piše: »Spoj lejpo paut mava. Spoj sam srečen pa veseli.«

Margita zdaj lampa vlači ta pa nazaj, telegram prejk da mozej pa etak pravi: »Vidiš! Že ga je navčila lažati.«

I. B.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtak
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767

e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Navaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Iz kūnje maši babie

Repovi reteš

50 dkg bejle repe, 10 dkg sladkorja 2 dl vrnjoga mlejka, 1 žlico žirā, sau in testau za reteše

Repo zribamo, solimo. Njamo malo počivat, po tistom pa vōožmikamo. Na žirej sprajimo cuker pa repo. Vōrasladimo pa na vōvtegnjeno testau strausimo. Z vrnji mlejkom polegemo, gorszūšēemo pa spečemo.